

FÖRDJUPNINGSUPPGIFTER

Medier, samhälle och kommunikation 1

För att avsluta momentet yttrandefrihet och för att läraren ska kunna få ett underlag för bedömning finns ett antal förslag på uppgifter. Alla uppgifter är utformade utifrån kursplanen i Medier, samhälle och kommunikation.

Hemskrivning: Lagar och andra bestämmelser på medieområdet

För att visa sina kunskaper om lagar, internationella överenskommelser och etiska regler inom kommunikationsområdet kan eleverna göra en hemskrivning. Låt eleverna utgå från texten *Ditt ord är fritt* - om yttrandefrihet och besvara frågor som:

- Det finns både internationella överenskommelser och nationella lagar som skyddar vår yttrandefrihet. Redogör för vilka och ge exempel på vilka rättigheter som vi människor har som handlar om yttrandefrihet.
- Även om vi har en vidsträckt yttrandefrihet i Sverige finns det flera gränser för vad man får säga eller skriva. Redogör för vad man inte får säga eller skriva och hur detta regleras i Sverige. Diskutera vilka för- och nackdelar som det finns med dessa be-gränsningar. Borde vi ha total yttrandefrihet, eller är det rimligt att stoppa vissa åsikter? Vad talar för- och emot?
- I Sverige har vi pressetiska regler. Förklara vad pressetik är och hur det går till när man anmäler en tidning. Diskutera vilka för- och nackdelar som finns med vårt pressetiska system? Är det tillräckligt eller borde vi ha tuffare lagar? Vad talar för- och emot?
- Beskriv situationen för yttrandefriheten i några världsdelar och uppmärksamma vissa länder som du anser allvarligt kränker medborgarnas rätt till yttrande- och åsiktsfrihet. Diskutera vilken roll medierna har i olika samhällen och kulturer och jämför med hur det fungerar i Sverige.

För att besvara frågeställningarna kan eleverna arbeta med texten *Ditt ord är fritt*, men också källor som:

- www.amnesty.se
- www.jk.se
- www.po.se
- www.riksdagen.se/templates/R_Page____1527.aspx.

Skrivuppgift och redovisning: Tryckfrihetens historia

För att utveckla kunskap om lagarna på medieområdets bakgrund och förändring kan eleverna arbeta med vissa centrala händelser i mediehistorien som har haft stor betydelse för tryck- och yttrandefriheten.

Genom att fördjupa sig i vissa skeenden i historien, presentera dessa för varandra och skriva enskilda arbeten kan eleven utveckla kunskap om medieområdets lagar och regler och deras betydelse i ett demokratiskt samhälle.

FÖRDJUPNINGSUPPGIFTER

Medier, samhälle och kommunikation 1

Dela in klassen i grupper (fyra i varje grupp). Dela ut ämnen inom gruppen som rör tryck- och yttrandefrihetens historia:

- Tryckfrihetsförordningen 1766 – då Sverige fick sin första tryckfrihetsförordning
- Kampen mot indragningsmakten – Lars-Johan Hierta och Aftonbladet.
- Tryckfrihet under tryck – andra världskriget och det fria ordet.
- Journalister eller spioner – vad handlade IB-affären om?

Eleverna fördjupar sig och söker information om sitt ämne. De redogör för resultatet i en skriftlig sammanfattning där de beskriver händelserna och sätter dem i ett sammanhang. Därefter redovisas resultatet inför de andra medlemmarna i gruppen. Redovisningarna ger tillsammans en kronologisk översikt över några viktiga händelser i den svenska mediehistorien.

Efter redovisningarna diskuterar eleverna: Vilken betydelse har tryck- och yttrandefriheten i ett samhälle? Hur kan staten agera för att försöka begränsa yttrandefriheten? Vad kan man göra för att skydda den?

Efter diskussionen återvänder de till sina skriftliga arbeten och skriver en avslutande diskussion om samma frågeställningar som de diskuterade i sin grupp efter redovisningarna. På så vis skapas möjligheten att lära genom samarbete och eleverna blir läranderesurser för varandra.

Grupparbete: Internet och demokratin

Vilken roll spelar internet? Låt eleverna arbeta i grupper med olika ämnen som berör hur internet, sociala medier och modern kommunikationsteknologi påverkar samhället.

Dela in klassen i grupper och låt varje grupp fördjupa sig i varsitt av följande ämnen:

- Vad är egentligen internet? Hur har nätet vuxit fram och vilken roll spelar det i samhället och för demokratin? Försök koppla frågan till den arabiska våren och händelserna i Mellanöstern.
- Vad är Wikileaks och vilken betydelse har organisationen?
- Internet och diktaturen. Diktaturer som t.ex. Kina eller Iran försöker begränsa friheten på internet. Hur går de tillväga? Och hur gör aktivister för att kringgå begränsningarna?
- Flera stora västerländska företag har samarbetat med diktaturer för att utveckla tekniken som gör att de kan övervaka sina medborgare på internet. Beskriv vilka företag och vad de har gjort.
- Vi använder flitigt olika sökmotorer och en av de viktigaste är Google. Beskriv Google som företag och hur sökmotorn fungerar.

FÖRDJUPNINGSUPPGIFTER

Medier, samhälle och kommunikation 1

Låt eleverna söka och sammanställa information om sina ämnen och presentera resultatet muntligt med stöd av presentationsteknik, som t.ex. en power-point eller en digital berättelse. Redovisningarna kan innehålla:

- En presentation av vad de har kommit fram till
- En analys av frågans betydelse för samtidskulturen och demokratin
- Några diskussionsfrågor, vilka gruppen kan diskutera med resten av klassen som en avslutning på sin redovisning.